

הסוכרת ומיניות האדם

ד"ר ירון בוקר

מעגל התגובה המינית כולל בתוכו מאפיינים רבים ובהם - חינוך, תרבות, דת, רגשות, פילוסופיה חיים ורפלקסים ביולוגיים. כמובן שמצבי בריאות וחולי משפיעים אף הם על התפקוד המיני.
מיניות האדם מושפעת מגורמים שונים המתחלקים לשתי קבוצות – הגורמים הגופניים והגורמים הרגשיים-נפשיים.

סוכרת היא הסיבה השכיחה ביותר לאי תפקוד מיני שביטוי העקרי – בעיות זקפה בגברים.

חולי סוכרת סובלים מבעיות בתפקוד המיני פי 3 בהשוואה לאוכלוסיה הכללית. שכיחות אי התפקוד המיני הינה בין - 35% ועד ל- 75% בקרב חולי הסוכרת (כתלות בחומרת המחלה).
אי תפקוד מיני הוא הסימן הראשון להופעת סוכרת ב-12% מהמקרים.

מהן ההשלכות של בעיות בתפקוד המיני על איכות החיים?

הפרעה בתפקוד המיני גורמת לדמוי עצמי ירוד (אישי וזוגי) ובאופן משני גורמת למבוכה אפילו בדיבור עם בן/בת הזוג ובעקבות כך ריחוק מבן/בת הזוג. הריחוק גורם לחוסר שביעות רצון מהחיים וכל המכלול הזה יכול לגרום לדיכאון שתמיד מחמיר את חוסר התפקוד המיני. בעקבות כך מתחיל אפקט של כדור שלג ההולך ומתעצם ככל שהזמן חולף.
השפעת הסוכרת על מיניות הגבר היא בעיקרה בבעיות זקפה. בחלק גדול מהמקרים יש שילוב של בעיה גופנית ורגשית כאחת.

מדוע מופיעות בעיות בזקפה בחולי סוכרת?

הבעיה נובעת מפגיעה בכלי דם קטנים בפין שלא מאפשרת את קיום מנגנון הזקפה. בעיה דומה יכולה להופיע גם בכלי דם קטנים בכליות וברשתית העין.
הועלו מספר מנגנונים אפשריים להופעת הפתולוגיה בפין – עליה בתוצרי פרוקסוכרים, ירידה ביצירת NO (nitric oxide), עליה בקשירה לרצפטורים לאנדוטלין B, דגנרציה של עצבים עקב הירידה ב NO ועוד תאוריות נוספות.

מה מאפיין חולה סוכרת בעל סכני יתר לירידה בזקפה?

בגברים בהם מופיע אחד או יותר מהנתונים הבאים יש יותר סכון לבעיות זקפה -
בגברים בהם הופיעו סבוכי המחלה
במקרים בהם אין איזון מספק של רמות הסוכר
במידה וישנה גם השמנת יתר
בסוכרתיים ש"אינם מקבלים את המחלה" מבחינה רגשית
ככל שגיל הגבר גבוה יותר
ככל שמשך הסוכרת ארוך יותר
כאשר ישנו דכאון מכל סיבה שהיא
כאמור, בכל המקרים הנ"ל הסכון לבעיות זקפה עולה.

לאילו גורמים לא קשורה בעית הזקפה בגבר הסוכרתי ?

לחוסר סיפוק מהטיפול בסוכרת ולחוסר סיפוק בזוגיות. במחקרים שונים, שני ממצאים אלו לא נמצאו קשורים לעליה בשכיחות הבעיה.

מהם הטיפולים האפשריים בבעית הזקפה ?

יש לזכור שיש טיפול לבעית הזקפה !!! במידה וטיפול אחד לא עזר יש לנסות טיפול אחר עד למציאת פתרון מספק לגבר ולבת זוגו.
מגוון הטיפולים כולל – טפול תרופתי – כגון ויאגרה/סיאליס/לויטרה, טפול פסיכולוגי- מיני, הזרקה תוך שופכתית, הזרקה אינטרקברנוזית (לתוך הפין), מכשירי ואקום ליצירת זקפה ובמקרים קשים במיוחד השתלת תותב.
סביר להניח שטפולי העתיד יכללו גם תיקון החוסרים של החומרים השונים שהובאו כמנגנונים אפשריים לגרימת הנזק בפין.
יחוד הטיפול המיני הוא - TAILORING – הטיפול נתפר על פי צרכי החולה ובת זוגו ולכן גם סכויי הצלחת הטיפול גבוהים.

האם יש פגיעה במיניות גם בנשים סוכרתיות ?

גם בנשים סוכרתיות יש השפעות של המחלה אך משום מה הפרעות אלו פחות ידועות. השפעת הסוכרת על מיניות האשה היא – שכיחות יתר של כאבים בזמן קיום יחסי מין, יובש בנרתיק, ירידה בתשוקה המינית וירידה בעוררות המינית.

אילו גורמים מגבירים סכוי לירידה במיניות האשה הסוכרתית ?

חוסר סיפוק מהטיפול בסוכרת, חוסר סיפוק בזוגיות, "אי קבלת המחלה" וכן מצבי דכאון.

למה לא קשורה הירידה במיניות האשה הסוכרתית ?

במחקרים לא נמצא קשר בין בעיות המיניות לבין גיל האשה, השמנת יתר, שמוש בגלולות או הורמונים, מנופאזה, משך המחלה, סבוכי המחלה או חוסר איזון ברמות הסוכר.

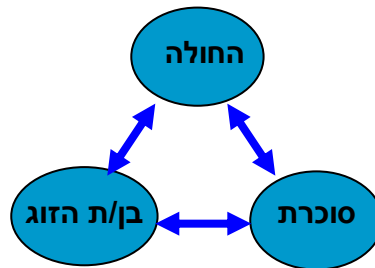
מה אומרים המחקרים החדשניים בנושא ?

- במחקר שכלל 27,839 גברים שנשאלו על בעיות בתפקוד המיני נמצאו 2,912 גברים שדווחו על בעיות זקפה. בקרב חולי הסוכרת שבהם, היתה נטיה ברורה לסווג את בעית הזקפה כחמורה יחסית ולדווח לרופא או לאחות על הבעיה ביחס לגברים באותם גילאים (20-75) ללא סוכרת.
- במחקר שנערך במצרים מצאו ששכיחות מחלת פירוני בקרב חולים סוכרתיים עם בעיות זקפה, גבוהה יותר. זוהי מחלה הפוגעת בפין וגורמת לעקמת שלו ולכאב בעת קיום יחסי מין. בקרב חולי סוכרת עם בעית זקפה נמצאו 20% שסבלו ממחלת פירוני. המחלה נמצאה שכיחה יותר במעשנים, בעלי השמנת יתר וככל שהגיל עולה. לא ברור הקשר הישיר בין המחלות.
- ידוע כאמור שבעיות זקפה שכיחות יותר בקרב סוכרתיים. במחקר שבוצע בארה"ב ניסו לבדוק את הכיוון ההפוך, האם סוכרת שכיחה יותר בקרב גברים עם בעיות זקפה? המחקר נערך בקרב 28,000,000 גברים בארה"ב. מתוכם נמצאו 285,436 גברים עם בעיות זקפה. שכיחות סוכרת בקרב גברים עם בעית זקפה היתה 20% לעומת 7.5% בקרב גברים ללא בעית זקפה. לאחר חישובים נמצא שהסכון לסוכרת הוא יותר מפי 2 בקרב בעלי בעית זקפה לעומת אלו ללא בעית זקפה.

- העובדות משמעותיות בעיקר בצעירים עד גיל 45, גם בגילאים 45-65 יש לכך משמעות מסוימת אך מעל גיל 65 אין הבדל בין הקבוצות.
- במחקר אחר התבקשו המשתתפים, חולי סוכרת, למלא שאלון כל חצי שנה, למשך 3 שנים. הגורמים שנמצאו קשורים ליותר בעיות זקפה היו – גיל, עישון, שמוש באינסולין, HBA1C מעל 8%, כולסטרול גבוה וסמני דכאון. מחקר זה, כמו מחקרים אחרים מהשנים האחרונות מצביעים על קשר ברור בין המצב הנפשי לתפקוד המיני.
 - מחקר נוסף שבדק את הקשר בין סוכרת לאספקטים פסיכולוגיים סקר 88 מחקרים קודמים שפורסמו ומצא שיש קשר ברור בין הסוכרת להשפעות פסיכולוגיות אחרות כגון – דמוי עצמי ירוד או בעיות במשפחה. מסקנת המחקר היא שלעיתים קרובות יש לשתף גם פסיכולוג בצוות הרפואי המטפל בסוכרת.
-

הקשר המשולש

בבעיות התפקוד המיני קימים בעצם יחסי גומלין בין קודקודי המשולש

ולכן יש חשיבות לשתף גם את בני הזוג בטיפול המיני, לשם קבלת אפקט טיפולי מהיר ומלא.